

"Вибирай: мама чи та селючка!"

Уже декілька днів не вщухає дощ, а сильний вітер зриває в саду останні листочки. Але така погода – не завада Ти щоденно йти до могили 25-річного сина. Навіть і краще, бо в таку погоду мало хто зустрічався на її шляху і не доводилось пояснювати куди йде. А от і могила, крізь сльози помолилась, торкнулась хреста. Впала Г заголосила:

– Синочку, чому так рано ти залишив цей світ, мене?.. За що так мене Бог наказав, що забрав тебе, єдиного сина, єдину кровинку, що тепер я залишилась сама-самісінька?.. Я ж так надіялась, що в старості житиму при твоїй сім'ї, бавитиму онуків. А що ж тепер? А, може, сину, це я винна в цьому?..

Лише батько втішав сина

...Заміж вийшла студенткою за одногрупника. Після навчання за Призначенням опинилась у районному містечку. Як молодим спеціалістам їм виділили квартиру. Невдовзі народився Вадимчик. Раділи батьки, їх первісток ріс веселим і розумним хлопчиком. У школі з ним не мали клопоту, вчився на відмінно. Після випускного відвезли. Вадима у велике місто вчитись на лікаря, як і батьки... А на другому курсі син повідомив, що буде одружуватись. Його кохана з села, з бідної сім'ї.

– Мамо, вона така хороша, – Вадимові очі світилися від щастя. – Вчиться в технікумі. А познайомився з нею на дискотеці. Мамо, вона тобі сподобається, ось побачиш. Ну бідна, то й що? Я думаю, що ви з батьком допоможете нам, бо з її сторони нікому допомогти. Але Марія Іванівна не розділяла його оптимізму.

– Сину, – мовила сердито, – тобі ж ще вчитись. Яке весілля, з ким? Ти хочеш, щоб я з сорому згоріла, що маю таких бідних сватів? Тільки через мій труп ти на ній оженишся! Вибирай: мама чи та селючка!

Марія Іванівна зачинилась у своїй кімнаті, звідти чулося її схлипування. Розгублений Вадим стояв посеред кімнати, мов скам'янів. Але втішити маму не заходив. "Що це з нею? Ніколи не думав, що мама так зможе, що мене, єдиного сина, не благословить на шлюб, – клекотіли думки в голові хлопця. – Вона ж так мріяла про день, коли познайомиться з майбутньою невісткою. Мене може зрозуміти тато. От прийде з роботи і ми поговоримо. Але ж у нас завжди так, як мама скаже..."

Батько, вислухавши сина, був на його стороні.

– Ти приведи її, побачимо, познайомимось. А мама оговтається, передумає. І я з нею поговорю, хоч сам знаєш – її переконати важко, – втішав сина батько. Розписалися скромно. Вадим дуже зрадив підтримці. Вирішив у вихідні запросити Марину в гості. Коли вони познайомляться, втішав себе, то враз зміниться думка щодо майбутньої невістки.

Марина хвилювалась. Вона боялась зустрічі з майбутніми свекрами але рано чи пізно це має статися, бо вони з Вадимом обов'язково будуть разом.

Несміло переступила поріг. Назустріч вийшли батьки, майбутні свекри. Познайомились. Добрий, щирий погляд, мила усмішка батька коханого розслабила Марину. А от слова Марії Іванівни насторожили.

– Роззувайся, дівчино, проходи. Ось – ванна, помий руки і проходи у кімнату, – неприязно наказала. Марина почувалась ніяково, якби не Вадим, вона б розвернулась ще на порозі. Рука коханого тримала міцно її руку. Всівшись за столом у кімнаті, мама Вадима влаштувала справжній екзамен. Де живе, де народилась, хто батьки, яка сім'я. Марина відповідала, нічого не приховуючи, як є. Бачила, що чимось не подобалась майбутній свекрусі.

– Досить, мамо, я ж вам усе про Марину розказав, і про хату, в якій живе її сім'я. Навіщо перепитуєте? Краще скажіть, коли весілля буде. Бо ми з Мариною думаємо, що краще влітку, коли будемо на канікулах. Встигнете ж підготуватись? – з твердістю в голосі сказав Вадим.

Марія Іванівна не проронила ні слова, ніби не до неї звертався син. Мовчав і батько.

Зустріч із майбутніми свекрами так нічим і не закінчилась. Довго не могла заснути Марина. У голові перебирала всю розмову. Не мала зла на Марію Іванівну. Не сподобалась їй, що бідна. І чи ж винна вона, що саме Вадим покохав її, а вона його?

При зустрічі з коханим Марина зрозуміла, що мама не схвалила його вибір. Але їх кохання не знало перешкод. Розписалися скромно, з друзями випили по келиху шампанського.

Інколи Вадим їздив додому, але ні разу його батьки не запросили молодят у гості. Ніколи на прохання сина не приїжджали й до них у маленьку кімнату в гуртожитку. З народженням дитини не спішили – треба вчитись. Марина, закінчивши технікум, влаштувалась на роботу майстром на молокозавод.

Матеріальні статки покращились. Вадим одержав диплом лікаря і молода сім'я переселилась з гуртожитку в квартиру, яку винайняли. Облаштувавшись, молоді люди запросили в гості батьків обох сторін. Щасливо почувалась мати Марини, радів і батько Вадима. Не зміг приїхати через хворобу Маринин батько, не захотіла приїхати свекруха.

Рідко подружжя заводило розмову про натягнуті стосунки із сім'єю Вадимових батьків. Жили щасливо, очікуючи поповнення. Якось Вадим обмовився, що народження внука змінить поведінку його мами. Марина щиро вірила в це.

Раптова смерть свекра

примусила Марину

зустрітись зі свекрухою. "Можливо, в горі вона помириться зі мною", – думала. Щиро співчуваючи, Марина пригорнулася до Вадимової матері, але та відштовхнула й.

Одна біда не йде. Не пройшло і півроку, як в автокатастрофі загинув Вадим. Немає таких слів, щоб передати, як перенесла Марія Іванівна смерть сина. Вона голосила, її серце рвалось, обливалося кров'ю. Вона крильми падала на тіло сина, обсипаючи поцілунками, обмиваючи сльозами і звинувачуючи невістку:

– Синочку, це вона, вона винна в твоїй смерті. Це через неї ти пішов від мене. А я тебе вберегла б, не пустила б їхати серед ночі... Я не прошу її твоєї смерті...

Молода вдова за сльозами й світу білого не бачила.

– Мамо, я не винна в його смерті, навіщо ви так? Вадим їхав до свого товариша допомогти його батьку. Ніхто в цьому не винний. Він так чекав сина! І вже ніколи його не побачить. А як мені залишатись вдовою? Прошу, не звинувачуйте мене в смерті чоловіка, я любила його всім серцем, – крізь сльози промовляла Марина.

...Від знайомих Марія Іванівна знала, що в неї народився внук, але не їхала, не вітала, не запрошувала до себе. Дві смерті її рідних людей, особливо сина, вплинули на здоров'я. Жінка захворіла, довелось залишити роботу. То сусіди, то колишні колеги часто провідували її, допомагали прибрати, приносили, що потрібно. Бувало, хтось делікатно нагадував про внука і її колишню невістку.

І вона покорилося. Сьогоднішня розмова з сином була на іншу тему:

– Синочку, Вадимчику, – дивлячись на фотографію, крізь сльози благала-просила: – прости, я не так повелася. Я попрошу в них пробачення. Твій син – це і моя дитина. Він – усе, що залишилось від тебе. Я пригорну їх обох і вони пробачать...

...Трубку підняв маленький Ярик. Марії Іванівні здалося, що почула голос свого Вадима. Схлипуючи, попросила покликати маму до телефону.

– Мамо, підійди. Там тьоті погано, вона плаче, – вбіг до кімнати схвильований Ярик.

...З великим пакетом молода вродлива жінка з п'ятирічним хлопчиком піднімалась по сходах. Зі сльозами на очах на порозі їх чекала літня жінка, мама, бабуся, зі срібними завитками довкола чола, дрібними зморшками довкруги очей, що нагадували про нелегке життя.

– Прошу, пробачте, – обнімаючи одночасно Марину і Ярослава, промовила.

– Проходьте. Я така рада вашому приїзду.

Олена ЯРОЩУК.